

Тільки вперед - до перемоги!

ПІДТРИМАЙ 100 ОМБР СВ ЗСУ

МОНОБАНКА

UK ▾

Пошук ...

ШУКАТИ

Семантична війна не зупиниться до розпаду росії: маємо будувати свій Культурний Арсенал України

29 Жовтня 2025 - 14:00 [Територія Розуму](#)

Підписатись

👤 [Денис Блощинський](#)

лідер гурту "Nesprosta", співзасновник "Івент-агенції 42" та Фонду соціальних інновацій "З країни в Україні"

Так сталося, що за останній місяць я провів із дітьми, підлітками, студентами та їхніми батьками стільки часу, скільки не проводив, мабуть, за два попередні роки разом.

І побачив дещо, що мене дуже сильно напругло: наше ставлення до української мови під час повномасштабної війни з росією. Я нікого не смикав за рукав і не влаштовував прочуханок. Лише спостерігав. І в черговий раз побачив на власні очі: проблема не в мові. Проблема знаходиться над нею. У надсистемі, яка визначає її призначення. Ім'я цієї надсистеми — культура.

Перемикання на російську сьогодні часто відбувається через тригери-меми: пісеньки, прикольчики, назви ігор, цитати зі стрімів. Якщо поруч немає дорослого, який повертає дітей в український контекст, якщо немає малої групи харизматичних однолітків, на яких хочеться рівнятися, якщо з боку української культури немає “магніта”, то все сиплеться.

Бо діє не граMATика, а діє поле сили. В такі моменти ти чітко бачиш: культура – це не бантик на торті. Культура – це операційна система свідомості. Інтерактивна бібліотека сенсів, яка наповнює людину і наповнюється людиною. Це той код, яким ти інтерпретуєш реальність, визначаєш добро і зло, вирішуєш, за що боротися, а що зрадити. Культура не “існує десь”. Вона і є тим, чим ти є.

Тому **освіта – це функція культури**: кого називаємо героями, якою мовою даємо знання, які тексти вшиваємо в пам’ять, навіщо та задля чого видобуваємо знання про цей світ.

Тому **економіка – це функція культури**: довіра, горизонт планування, ставлення до власності та корупції. Це набагато більше про культурні патерни, а не лише про податкові ставки. Але, на жаль, цього не бачать ані в Міністерстві економіки ані в Міністерстві культури.

Тому **мова не є просто “засобом комунікації”, а є архітектурою мислення**.

А **національна пам’ять** – не є “набором дат, на які ми викидаємо мільйони щороку”, а є **навігаційною системою ідентичності**. Ви це не зможете побачити в стратегіях зовнішніх комунікацій України, чи в стратегіях розвитку гуманітарної сфери. Та і самих стратегій теж, скоріш за все не побачите.

Під час війни культура перестає бути “м’якою силою”.

Вона стає жорсткою силою невидимого спектра. Я б сказав, що культура (в тому осмислені, про яке тут йдеться) давно перетворилася на хард. Вона вирішує, кого світ вважає жертвою, кого вважає героєм, хто “заслуговує” на допомогу, а хто “провокує”.

росія це зрозуміла раніше за нас і інвестувала десятиліття й мільярди у виробництво культурних кодів – “велика російська культура”, як індульгенція для імперії. Толстой поруч із “російською душею”, а не поруч із Бучею. Це не випадковість. Це ідеологічна інфраструктура. В них є полігони (RT, культурні центри, “руській мір”, Валдай), інноватори (ідеологи, що конструюють міфи, філософський знелюднений прошарок політтехнологів “дітей Щедровицького”), розвідка (соціологія, психолінгвістика, тестування меседжів). Вони знають дальність і глибину ураження.

Ми бачили це в Німеччині, Франції, Італії, коли робили “Семантичний корпус”. Реальні люди (професори, журналісти, митці – реальні німці, французи та італійці) щиро ставали в позу: “Як ви смієте нападати на велику російську культуру?”. Їхній смисловий простір давно окупований. Троянський кінь у вигляді “культурного обміну” працював роками.

Тепер, **щоб бодай пробити цю броню, нам потрібні десятикратні зусилля**. І, повірте мені на слово, друзі, **там немає нічого геніального та інноваційного**. Все що робить руснявий інноватор-технолог – випишує чеки, набирає ботоферми та рік за роком працює по зібраним алгоритмам. Тільки у них є на це і гроші і алгоритми і свої власні дослідження. І свої повноцінні теорії в напрямках мислєдїяльностї та рефлексивного управлїння.

Мова – це реальне поле бою, а не побутова дрібничка.

“Яка різниця, якою мовою говорити?”, – це фраза з дитсадка смислової безпеки. “Це мова моїх батьків, цією мовою моя мати співала колискову”, – приблизно та ж сама фігня, тільки в профіль. Особливо, якщо батька матери репресували в далекому 33-му році.

Просто хтось подивився своїй правді в очі, а хтось “переходить на українську з ввічливості та поваги перед воюючим суспільством”. Тьху.

Різниця, звісно, є. І різниця в тому, якою мовою ти конструюєш реальність. російська мова в Україні – це не “друга рідна”, це носій чужих сенсів. Думати російською — означає мимоволі користуватись російськими метафорами й концептами, мемами і анекдотами, цитатами з фільмів з совкодроченого дитинства твого або твоїх батьків.

Українська мова – це не просто інша мова. Це інша логіка, інша етика, інша музика мислення. Відмова від української – це відмова від можливості мислити по-українськи.

Національна пам’ять – це приціл, а не підручник:

– Голодомор – геноцид чи “трагедія”?

– ОУН-УПА – герої чи “колаборанти”?

– Євромайдан – революція чи «переворот»?

Це не академізми з підручників по минулому. Це – цілевказування майбутнього. Допускаєш переписування минулого – дозволяєш переписати твоє “завтра”.

Я ще раз побував в Хотині. Пам’ятаю себе малим і через 30 років. Перший раз це була бутафорська подорож до вигаданих міфів. Минулого тижня – моя опора на власну історію. Мій перший

Кам'янець-Подільський, мій перший раз у Чернівцях – це була подорож в гості до іншої культури. Зараз – приїжджаю до свого місця сили. і дуже добре це усвідомлюю.

Що робити? Будувати Культурний Арсенал.

1. **Полігони. Не “будинки культури для галочки”, а лабораторії культурної зброї:** тестування наративів, форматів, мемів. Вимірювання ефектів, робота швидкими ітераціями.
2. **Інноватори. Не “менеджери подій”, а спецпризначенці сенсів:** стратегії впливу на масову свідомість, дизайн кодів для різних аудиторій: діти / підлітки / батьки / вчителі / студенти *(та інші, – **КВ**)*.
3. **Розвідка. Постійні соціолінгвістичні та психометричні дослідження:** які українські коди працюють, де слабкі місця, що тригерить “перемикання” на рус, як ставити смислові “маяки” в середовищі (школа, TikTok, YouTube, ігри).
4. **Малі групи – ядра харизми.** Наприклад, 5–12 підлітків/студентів, яких хочеться наслідувати. Саме вони — носії “ефекту поля”. Формуємо, підсилюємо, розгортаємо.
5. **Дорослі-наставники. У класі, гуртку, на івенті має бути той, хто повертає контекст.** лагідно, але твердо. Не наганяє, а вмикає сенс.
6. **Освітні стандарти. Українська — не “предмет”, а медіум усіх предметів.** Література, музика, історія — це не «культура для дозвілля», це ядро державної безпеки.
7. **Інвестиції. Кожна гривня в книжку, кіно, музику, театр, платформу для творців – це не “розваги”, це боєприпаси верхнього рівня.**
8. **Політика пам'яті. Музеї, меморіали, курси, публічні ритуали.** Мова простору важить не менше за мову підручників.
9. **Мова щодня.** Говорити українською – це вже акт опору. **Кожне слово – це маленька перемога над імперією.**
10. **Експорт сенсів. Українська культура – не “фольклор для фестивалю. Це моральна інфраструктура виживання, яку світ хоче й може переймати.**

Так треба ставитися до цих речей під час повномасштабної війни! Тоді тим, хто зараз не воює на фронті, буде про що дати звітність хлопцям та дівчатам, які прийдуть виснажені до своїх домівок.

Вони прийдуть і побачать, відчують що багато чого за цей час зроблено. Нами. У кого є інтелектуальний та фінансовий ресурс:

– реальними українськими підприємцями мільйонерами, які тримають великі системи в своїй увазі;

– реальними українськими митцями, які не дають “піплу те, що він хаває”, а витягують його на розтяжках сенсів до кращих версій себе;

– реальними культурними діячами, які не опікуються тим, як перерозподілити черговий грант на своїх друзів та родичів, а опікуються справою значно більшою за власне життя.

Висновок – радикально простий. Культура — це не “культурка”. Це зброя масового створення.

Вона або творить народ, або розчиняє його в чужій піні днів. Якщо ми не матимемо полігонів, інноваторів і розвідки – ми програємо ще до початку бою. Післязавтра конвенційна війна стане на паузу.

Семантична війна – не зупиниться до розвалу росії. Якщо ми не навчимося тримати поле для наших дітей – його триматимуть чужі меми, зграйки та стріми. Час перестати пестити рюшечки. Час збирати армію сенсів.

Бо інші давно стріляють. І дуже прицільно.

Денис Блощинський, лідер гурту “Nesprosta”, співзасновник “Івент-агенції 42” та Фонду соціальних інновацій “З країни в Україні”

[Джерело публікації](#), з несуттєвими редакторськими та коректорськими правками

[КиївВлада](#)

[#визвольна війна](#)

[#культурний арсенал](#)

[#мова зброя](#)

[#семантична війна](#)

Поділитися

Рекомендуємо до перегляду

**Деклараційна тяганина:
справу мера Переяслава
Саулка розгляне суд**

08:53 Правоохоронці завершили досудове розслідування та передали до суду справу щодо міського голови Переяслава В'ячеслава Саулка. Йому інкримінують одразу два правопорушення, а саме: подання...

**Півмільярда за 1,5 кілометри: у
столиці розпочинається
ремонт частини вулиці
Милославської**

09:00 Столична корпорація "Київавтодор" замовила капітальне оновлення частини вулиці Милославської. П'ять років тому було відремонтовано відрізок між вулицями Радунської та Бальзака, тепер же роботи...

Третя закупівля, той самий підрядник і 2 млн грн ймовірної переплати: на Київщині збудують амбулаторію

09:00 У селі Данилівка на Київщині будують амбулаторію з укриттям. Управління економічного розвитку, житлово-комунального господарства, капітального будівництва та інфраструктури Калинівської селищної ради уклало вже...

Зробити внесок

12 Травня 2026, 20:05

Генштаб підтвердив ураження пунктів управління, логістики та зосередження живої сили противника

12 Травня 2026, 19:49

У столиці побудували об'єкти розподіленої когенерації потужністю 40 МВт

12 Травня 2026, 19:28

Держфінмоніторинг не допомагає у справах щодо корупції, – голова НАБУ

12 Травня 2026, 19:09

Громадські організації нацспільнот Київщини запрошують долучитися до Ради при КОДА

12 Травня 2026, 18:49

Екскерівник Офісу Президента Андрій Єрмак мав 4 дипломатичні паспорти і активно виїжджав за кордон, – ЗМІ

12 Травня 2026, 18:28

Водію, який насмерть збив дівчинку на пішохідному переході в Ірпені, повідомили підозру

12 Травня 2026, 18:06

72% українців очікують користі від членства в Євросоюзі, — Rating Group

12 Травня 2026, 17:48

Бровари отримали генератор від партнерів з німецького Ерлангена

12 Травня 2026, 17:27

Протягом доби зафіксовано 57 боєзіткнень, – Генштаб ЗСУ

12 Травня 2026, 17:09

Платники Київщини сплатили до місцевих бюджетів понад 13 млрд грн податків, — ДПС столичного регіону

12 Травня 2026, 08:53

Деклараційна тяганина: справу мера Переяслава Саулка розгляне суд

11 Травня 2026, 09:00

Півмільярда за 1,5 кілометри: у столиці розпочинається ремонт частини вулиці Милославської

8 Травня 2026, 09:00

Третя закупівля, той самий підрядник і 2 млн грн ймовірної переплати: на Київщині збудують амбулаторію

[Про Нас/Редакційна Політика](#)

[Контакти](#)

[Правила Використання Матеріалів](#)

Copyright © 2010-2026, Інтернет-видання "КиївВлада". Всі права захищені. Використання будь-яких матеріалів, розміщених на сайті, дозволяється за умови посилання на КиївВлада.Редакція Інтернет-видання «КиївВлада» (КВ) не завжди згодна з думками, викладеними в авторських матеріалах.